

# Pracovná skupina pre prezídium COGECA, 13. februára 2020

## **Zhrnutie správy zo zasadnutia: Prezídium COGECA**

Zoznam aktivít je k dispozícii na portáli AgriInfo.

Prezídium schválilo Axela Hanssona (SE, LRF) ako nástupcu Anette Toftovej (DK) do finančného a riadiaceho výboru Copa a Cogeca. Novou predsedníčkou CCC sa stala Elli Tsiforouová. Za podpredsedu bol zvolený Mindaugas Maciulevičius (LT), pozíciu však prenechal Ene Karnerovej (EE).

## **Diskusia s Markusom Schultem (DG ECFIN) ohľadom investičného plánu pre udržateľnú Európu a mechanizmu prechodu**

Zástupca Komisie prezentoval Zelenú dohodu pre Európu ako ambicióznú stratégiu novej Komisie na dosiahnutie klimaticky neutrálnej Európy do roku 2050.

Financovanie prechodu by malo byť zaistené tzv. Mechanizmom pre spravodlivú transformáciu v celkovej výške 100 mld. eur a postavené na 3 pilieroch:

*Fond pre spravodlivú transformáciu* (nový fond pre spravodlivú transformáciu v rámci politiky súdržnosti, uvoľnenie zdrojov z Európskeho fondu pre regionálny rozvoj a z Európskeho sociálneho fondu, spolufinancovanie členskými štátmi). Celkovo by šlo o 30 – 50 mld. eur.

*Financovanie z programu InvestEU*: 45 mld. eur.

*Financovanie zo zdrojov skupiny EIB*: 25 – 30 mld. eur.

Financovanie prechodu na klimaticky neutrálnu Európu by malo predstavovať 1 bilión eur počas prvých 10 rokov (v rámci Mechanizmu pre spravodlivú transformáciu 100 miliárd eur), po ďalších 10 rokoch ďalších 145 mld. eur. Celkovo by z európskeho rozpočtu malo byť na ochranu klímy a životného prostredia vyčlenených 503 mld. eur z 1 biliónu, spolufinancovanie členskými štátmi by malo zaistiť ďalších 114 mld. eur.

Vykonávanie prechodu bude podporené verejnými administratívami s cieľom nájsť investičné potreby a realizácie projektov, atď.

Umožnenie transformácie by malo byť zaistené podmienkami zaručujúcimi udržateľné metódy a postupy vo verejných a súkromných sektoroch výroby. Do tohto piliera spada i tzv. taxonómia (kvalifikácia investícií na základe ich dopadu na životné prostredie).

Na záver zástupca Komisie predstavil následné kroky:

Február 2020: udržateľnosť ako súčasť plánov členských štátov

Pvý štvrťrok 2020: Mechanizmus pre spravodlivú transformáciu

Tretí štvrťrok 2020: Klimatický plán do roku 2030 a revidovaná stratégia pre udržateľné investície

2021: Revidované pravidlá štátnach podpôr.

Diskusia: Zástupca CZ poukázal na rokovania o reforme SPP, ktoré prebiehajú už 3. rok a

Komisia poukazuje na nutnosť znížiť rozpočet z dôvodu chýbajúcich financií a zrazu zverejní

ambiciózny plán s financovaním 1 bilión eur. Na základe krátenia rozpočtu to vyzerá, že na rozdiel od EÚ, zvyšok sveta bude naďalej vyrábať, exportovať a zvyšovať svoje emisie. Zástupca Komisie odpovedal, že návrh Viacročného finančného rámca (VFR) skutočne obsahuje zníženie rozpočtu a treba sa aj vyrovnáť s brexitom, ale čo sa týka novej SPP, zatiaľ nové pravidlá neplatia.

Na otázku zástupkyne GR o zacielení „zelených“ investícií odpovedal sekretariát, že sa pokúša o schôdzku s DG FISMA, no zatiaľ neúspešne.

Zástupkyňu SK zaujímal proces verejných konzultácií k SPP, keďže Komisia obdržala viac než 300 000 príspevkov, z ktorých len 5% bolo od poľnohospodárov a ako tento fakt bude zohľadnený pri konzultáciách k Zelenej dohode pre Európu a stratégie Z farmy na vidličku. Ďalšia pripomienka bola k plánu rozpočtu: Zelená dohoda na 10 rokov, ale VFR len na 7 rokov. Akým spôsobom sa to bude riešiť a akým spôsobom budú zapojené DG AGRI, ENVI a REGIO. Zástupca Komisie uistil, že je veľká snaha DG komunikovať medzi sebou a čo sa týka dĺžky financovania, predpokladá sa, že aj v budúcnosti budú ambície minimálne rovnaké a je pravdepodobné, že rozpočet naplánovaný na 7 rokov sa bude predlžovať na ďalšie 3 roky.

### **Prijatie bodu „B“**

Dokument týkajúci sa kritickej situácie na trhu s medom kvôli nekvalitným dodávkam lacného medu z Číny u Ukrajiny bol schválený.

Dokument popisujúci predbežné dopady na obchod po odchode UK z EÚ a úpravu vzťahov medzi Copa a Cogeca a britskej poľnohospodárskej organizácie NFU (NFU by mala pokračovať vo svojej činnosti až do ukončenia obchodných rokovaní) bol schválený.

Pracovné skupiny pre hydiny, ovčie a kozie mäso navrhujú stanovisko Copa a Cogeca – nesúhlasí s označovaním krajiny pôvodu u hydiny, oviec a kôz. FI zástupca podporil povinné označenie pôvodu pri spracovanom mäse, DE zástupca reagoval, že DE je proti povinnému označovaniu pôvodu mäsa kvôli zaisteniu správneho fungovania jednotného trhu EÚ. Téma bude predmetom ďalších diskusií.

### **Brexit**

Sekretariát predstavil návrh na zachovanie členstva NFU minimálne po dobu rokovaní o budúcom obchodnom vzťahu UK a EÚ. Zástupkyňa PT striktnie odmietla ďalšiu účasť NFU na rokovaníach skupín CDG.

### **Informácie o súčasných obchodných rokovaníach**

USA: Aktuálne prebiehajú rokovania o nastavení obchodných vzťahov a najmä cieľ.

Vietnam: Dohodu schválil Parlament 12. 2. 2020, cieľom je odstrániť 99 % cieľ do 7 rokov.

Ukrajina: Dohodu týkajúcu sa dovozu kuracieho mäsa Parlament schválil.

Čína: Trh ovplyvňuje šírenie koronavírusu a AMO.

### **Informácie o situácii na trhu**

Bravčové mäso: V posledných mesiacoch ceny mäsa rástli, ale nový prípad AMO hlási GR na malej rodinnej farme a v Číne sa AMO tiež ďalej šíri. PL zástupca informoval o probléme s odlovom divokých prasiat kvôli tlaku mimovládnych organizácií.

Víno: Na sektor vína by mohol mať negatívny dopad najmä brexit.

Mäso: V Európskom parlamente sa 5. 2. 2020 uskutočnili raňajky organizované Koalíciou pre spravodlivé ceny proteínov. Rokovalo sa o možnosti predloženia návrhu na zavedenie dane z mäsa. Akciu podporili poslanci „Green“, S&D a podľa informácií sekretariátu aj spoločnosti Unilever

a Nestlé.

### **Informácie o 5. ročníku Európskej ceny za družstevné inovácie**

V nadchádzajúcich týždňoch bude zverejnená výzva na predkladanie návrhov na ocenenia, dôraz sa bude klásť na inovácie.

### **Spoločné prezídiá COPA a COGECA:**

### **Výmena názorov s výkonným podpredsedom Komisie F. Timmermansom o Zelenej dohode pre Európu**

Podľa F. Timmermansa je potrebné prispôbiť sa novému systému a novým výzvam, skutočné ceny potravín musia zohľadňovať ich udržateľnosť, je nutné zaistiť ochranu voči nekvalitným potravinám a tým, ktoré nesplňajú európske štandardy, proti dumpingovým cenám a proti odlesňovaniu. Komisia je odhodlaná urobiť maximum. Stratégia Z farmy na vidličku sa dotkne používania pesticídov, hnojív, antibiotík a udržateľnosti. Podľa Timmermansa je nutné podporiť transformáciu smerom k udržateľnej výrobe potravín a poľnohospodárstva. Pozornosť treba venovať aj II. pilieru SPP.

#### **Diskusia:**

Podľa IE je Zelená dohoda pre Európu v kontexte obchodnej dohody so skupinou Mercosur čistým pokrytctvom, aj FR upozornilo na tamojšie odlesňovanie. Európski poľnohospodári už teraz nie sú prakticky ekonomicky sebestační a nie je možné žiadať od nich ešte viac. Podľa CEJA je klimatická zmena výzvou pre mladú generáciu a poľnohospodári už teraz robia mnoho na ochranu klímy a Zelená dohoda by nemala viesť k ich ďalšiemu odlúčeniu od verejnosti.

Timmermans vyjadril presvedčenie, že poľnohospodári si uvedomujú, že ich sektor sa musí zmenám prispôbiť a označil Zelenú dohodu za príležitosť v dlhodobom výhľade. K obchodným dohodám uviedol, že Komisia má v úmysle v budúcnosti zohľadňovať aj environmentálne aspekty pri ich uzatváraní.

NL uviedlo, že u nich už teraz existuje klimatická dohoda s vládou a ministerstvom, ale už teraz chýbajú finančné zdroje k jej úplnému uskutočňovaniu. Podobný problém bude treba očakávať aj pri Zelenej dohode a byť takisto realistickým v otázke používania pesticídov a ďalších aktívnych látok.

Aj podľa IT by mali byť poľnohospodári podporení z EÚ fondov a fondov SPP a je nutné riešiť import potravín, ktorých výrobné náklady sú neporovnateľne nižšie za enviromentálne neporovnateľných podmienok než v EÚ.

Timmermans upozornil na obrovskú stratu biodiverzity, ktorú spôsobilo poľnohospodárstvo a súčasťou nápravy musí byť redukcia pesticídov a hnojív. Súhlasí, že poľnohospodárom musí byť zaručený ekonomický príjem, ale tiež uviedol, že prostriedky z I. piliera nie sú vždy vyplácané na pravom mieste. Ekoschémy by mali byť nastavené mimoriadne precízne a záväzne. Čo sa týka obchodných dohôd, súhlasil, že ide o problém. K Mechanizmu pre spravodlivú transformáciu uviedol, že ide o nové finančné zdroje, ktoré nebudú súčasťou rozpočtu SPP.

HR upozornilo na problém s dostupnosťou informácií a na chýbajúce posúdenia dopadu, ako bude vyzeráť poľnohospodárstvo o 5 rokov. HR pritom podľa Komisie predstavuje „ideál“ – GM nie sú dovolené a polovica územia spadá do Natura 2000. No na druhej strane nie je v poľnohospodárskej výrobe sebestačné a nemá ani dostačujúcu živočíšnu výrobu.

DK upozornilo na problém dovozu mlieka a mliečnych výrobkov do EÚ z tretích krajín.

Polnohospodári by boli veľmi radi nezávislí na verejných podporách, ale za súčasných obmedzení to nejde. AT a FI zdôraznili problém s lesmi, s ich hospodárením a obnovou.

Podľa Timmermansa má EÚ schopnosť rýchleho posunu, napr. v oblasti veternej alebo solárnej energie, ale v iných oblastiach zaostáva, napr. v oblasti infraštruktúry a dopravy. Ekonomika závisí od demografického vývoja, vidiek sa vyludňuje a mestám musí byť zaistená potrava. Udržateľnosť je možná iba posilnením inovácií, k čomu je potrebný adekvátny rozpočet. Komisia pripravuje svoje stanovisko aj k lesnej politike EÚ. Odlesňovanie však treba posudzovať na globálnej úrovni, nie na úrovni EÚ.

### **Výmena názorov s Bernardom van Goethemom (DG SANTE) o najnovších ohniskách AMO**

Zástupca Komisie prezentoval aktuálnu situáciu v západnom Poľsku, kde sa využívajú aj drony na presnú identifikáciu výskytu divých svíň a na ich efektívny odlov. Takisto prezentoval aj skúsenosť s AMO v Česku, čo je prvá krajina, ktorej sa podarilo AMO úplne vykynožiť. BE sa tiež inšpirovalo Českom a AMO sa darí vykynožiť, takže sa možno stane druhou krajinou, ktorej sa to podarilo. Komisia prijala 4 piliere na riešenie: prevencia, detekcia, kontrola a transparentnosť. EÚ sa rozdelila na 3 zóny: bez výskytu AMO, s výskytom výhradne u divých svíň a s výskytom v chovoch domácich ošípaných.

K situácii v Číne uviedol, že situácia stále nie je pod kontrolou, bude nutné obnoviť celé chovy prasiat, čo môže trvať 3 - 5 rokov, počas ktorých bude situácia v Číne ovplyvňovať vývoj na svetových trhoch. Komisia spolupracuje s rôznymi inštitúciami na príprave vakcíny.

### **Rôzne**

Polnohospodársky kongres 2020 sa uskutoční prvý októbrový týždeň 2020 v chorvátskom Šibeniku.